

Mer informasjon

For mer informasjon, ta kontakt med
fromsorgskontoret i ditt hjemfylke.

Utgitt av:

Kriminalomsorgens sentrale forvaltning (KSF)

Postboks 8005 Dep.

0030 Oslo

aktiv kriminalomsorg
- tryggere samfunn

KRIMINALOMSORGEN

Program mot ruspåvirket kjøring

Informasjon til
påtalemyndighet
og domstol

Design og produksjon: 07 Oslo AS

«Program mot ruspåvirket kjøring» er en alternativ straffereaksjon til ubetinget fengsel for kjøring i ruspåvirket tilstand. Målet er å skape et tryggere trafikkmiljø og minske antall trafikkulykker gjennom å motvirke ny ruspåvirket kjøring.

Regelverk

Ifølge straffeloven § 53 nr.3 bokstav e gjelder programmet for personer som er dømt for overtredelse av vegtrafikkloven § 31, jf. § 22 første ledd.

Retningslinjene (*Rundskriv G-1/2009*) til *Forskrift om program mot ruspåvirket kjøring* utarbeidet av Justisdepartementet, gir sentrale føringer for hvordan denne straffereaksjonen skal gjennomføres.

Hvem kan idømmes «Program mot ruspåvirket kjøring»?

Reaksjonen er rettet mot personer som ellers ville blitt idømt en ubetinget fengselsstraff for alvorlige tilfeller av kjøring under ruspåvirkning, og som har problemer med alkohol og/eller annet berusende eller bedøvende middel.

Lovens forarbeider gir åpning for at reaksjonen også kan være aktuell for personer som har et mindre omfattende rusmiddelproblem, men et problematisk forhold til bilkjøring og rusmidler. Gjentatt ruspåvirket kjøring kan være en indikator på at personen har et rusmiddelproblem.

Personundersøkelse

Dersom det kan være aktuelt å idømme «Program mot ruspåvirket kjøring» skal påtalemyndigheten alltid be om en personundersøkelse fra det lokale friomsorgskontoret for å vurdere om siktede fyller vilkårene for deltakelse i programmet. Det er viktig at påtalemyndigheten rekvirerer personundersøkelse også i tilståelsessaker der det ikke oppnevnes forsvarer. Personundersøkelsen skal benyttes til vurdering om siktede er egnet til å gjennomføre programmet. Å være egnet innebærer bl.a. å være i stand til å møte til fastsatt tid og sted for alle avtaler upåvirket av berusende eller bedøvende midler.

Det forutsettes også at siktede/domfelte samtykker til deltakelse i programmet. Samtykke framkommer av samtykkeerklæring som undertegnes i forbindelse med personundersøkelsen.

Programmets gjennomføring

Gjennomføringstiden er normalt på 10 måneder, og løper fra det tidspunktet domfelte første gang møter på friomsorgskontoret for igangsettelse av dommen.

«Program mot ruspåvirket kjøring» består av fire elementer:

- **Individuelle samtaler.**
Samtalene og samtalehyppigheten skal så langt det lar seg gjøre gjennomføres minimum hver 14. dag. Innholdet i samtalene skal tilpasses den enkeltes behov, og skal være relatert til og stå i sammenheng med innholdet i gruppesamlingene.
- **Gruppesamlinger.**
Gruppesamlingene skal utgjøre mellom 20 og 30 timer og gjennomføres i et tidsrom på to til tre måneder.

- **Kartlegging av behandlingsbehov.**

Domfelte skal kartlegges for å avklare sitt eventuelle helsemessige rusbehandlingsbehov og rettighetsstatus i spesialisthelsetjenesten, jf. pasientrettighetsloven § 2–2.

- **Kontroll med gjennomføringen.**

Friomsorgskontoret skal føre kontroll med at domfelte gjennomfører de ulike delene av programmet og at vilkår for gjennomføring blir fulgt. Alvorlige brudd på vilkår vil kunne føre til at straffen omgjøres til ubetinget fengsel.

Programmets hensikt

Ved å delta i programmet skal domfelte få økt forståelse av egen rusatferd og risiko forbundet med den, økt motivasjon til å endre slik atferd, og hjelp til å finne frem til måter å hjelpe seg selv på for å unngå ny ruspåvirket kjøring. Programmets innhold skal gi kunnskap om konsekvenser av ruspåvirket kjøring og bevisstgjøre domfelte til å ta ansvar for egne handlinger.

Strukturerte programmer basert på kognitiv atferds-teori har vist seg mest effektive for endring av kriminelle holdninger og læring av nye ferdigheter. KRUS har derfor utviklet ei håndbok for gjennomføring av «Program mot ruspåvirket kjøring» for å sikre en enhetlig praksis som imøtekommer de faglige retningslinjene om en kunnskapsbasert kriminalomsorg.